

DECIZIA (PESC) 2021/649 A CONSILIULUI**din 16 aprilie 2021****privind sprijinul Uniunii pentru activitățile Secretariatului TCA de sprijinire a punerii în aplicare a Tratatului privind comerțul cu arme**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

- (1) Tratatul privind comerțul cu arme (TCA) a fost adoptat la 2 aprilie 2013 prin Rezoluția A/RES/67/234 B de către Adunarea generală a ONU. TCA a fost ulterior deschis spre semnare la 3 iunie 2013 și a intrat în vigoare la 24 decembrie 2014. Toate statele membre sunt părți la TCA.
- (2) TCA urmărește stabilirea unor standarde internaționale comune la cel mai înalt nivel posibil pentru reglementarea sau ameliorarea reglementării comerțului internațional cu arme convenționale, precum și prevenirea și eradicarea comerțului ilicit cu arme convenționale și prevenirea deturnării acestora. Principalele provocări pentru realizarea obiectivelor TCA le reprezintă punerea în aplicare efectivă a acestuia de către statele părți la TCA (denumite în continuare „statele părți”) și universalizarea acestuia, având în vedere faptul că reglementarea comerțului internațional cu arme reprezintă prin definiție un efort la scară mondială. Pentru a contribui la abordarea provocărilor respective, Consiliul a adoptat, la 16 decembrie 2013, Decizia 2013/768/PESC ⁽¹⁾ și, la 29 mai 2017, Decizia (PESC) 2017/915 ⁽²⁾, extinzând astfel portofoliul Uniunii în materie de asistență aferentă controlului exporturilor pentru a include activități specifice TCA.
- (3) Prin TCA se constituie un Secretariat (denumit în continuare „secretariatul TCA”) care asistă statele părți în punerea în aplicare efectivă a TCA. Secretariatul își asumă următoarele responsabilități: să primească, să pună la dispoziție și să distribuie rapoartele în conformitate cu dispozițiile TCA; să actualizeze și să pună la dispoziția statelor părți lista punctelor de contact naționale; să faciliteze corelarea ofertelor și a cererilor de asistență pentru punerea în aplicare a TCA și să promoveze cooperarea internațională conform cerințelor; să faciliteze lucrările Conferinței statelor părți, inclusiv adoptarea de măsuri și furnizarea serviciilor necesare desfășurării reuniunilor în temeiul TCA; și să îndeplinească alte sarcini după cum decide Conferința statelor părți. Secretariatul TCA administrează, de asemenea, Fondul voluntar de asistență constituit de statele părți în temeiul articolului 16 alineatul (3) din TCA pentru a sprijini punerea în aplicare a TCA de către statele părți. În plus, cea de a patra Conferință a statelor părți a încredințat Secretariatului TCA administrarea Programului de sponsorizare al TCA, stabilit pentru a facilita participarea reprezentanților statelor la reuniunile TCA.
- (4) Prin Strategia sa globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene din 2016, Uniunea se angajează să promoveze o ordine mondială bazată pe norme. Uniunea are interesul de a promova normele convenite pentru a pune la dispoziție bunuri publice globale și pentru a contribui la o lume pașnică și durabilă. Uniunea promovează o ordine globală bazată pe norme, al cărei principiu fundamental îl constituie multilateralismul și în al cărei centru se situează ONU. Uniunea susține cu fermitate extinderea participării, universalizarea, punerea în aplicare deplină și

⁽¹⁾ Decizia 2013/768/PESC a Consiliului din 16 decembrie 2013 privind activitățile UE de susținere a punerii în aplicare a Tratatului privind comerțul cu arme, în cadrul Strategiei europene de securitate (JO L 341, 18.12.2013, p. 56).

⁽²⁾ Decizia (PESC) 2017/915 a Consiliului din 29 mai 2017 privind activitățile Uniunii de informare în sprijinul punerii în aplicare a Tratatului privind comerțul cu arme (JO L 139, 30.5.2017, p. 38).

asigurarea respectării tratatelor și regimurilor multilaterale privind dezarmarea, neproliferarea și controlul armamentului, inclusiv a TCA. În contextul respectivelor obiective generale de politică, sprijinul pentru Secretariatul TCA se încadrează bine în obiectivul specific de consolidare a sistemului multilateral care stă la baza unui comerț responsabil cu arme.

- (5) Secretariatul TCA se află într-o poziție potrivită pentru a asigura legătura cu toate organizațiile multilaterale, regionale, naționale și ale societății civile care execută proiecte în sprijinul universalizării sau al punerii în aplicare a TCA. De asemenea, Uniunea este un furnizor de lungă durată de asistență privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, sprijinind dezvoltarea cadrului juridic și a capacităților instituționale pentru instituirea și asigurarea respectării unor controale efective ale exporturilor de produse cu dublă utilizare și militare. Secretariatul TCA urmărește să se asigure că proiectele sale sunt complementare programelor existente ale Uniunii de asistență privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare și de arme, cum ar fi cele în temeiul Deciziei (PESC) 2017/915,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În scopul de a susține punerea în aplicare efectivă și universalizarea Tratatului privind comerțul cu arme (TCA), Uniunea sprijină activitățile Secretariatului TCA care au următoarele obiective:

- susținerea statelor părți la TCA în consolidarea sistemelor acestora de control al transferurilor de arme pentru punerea în aplicare efectivă a TCA;
- consolidarea structurii instituționale a Secretariatului TCA în calitate de organism principal care asistă statele părți la TCA la punerea în aplicare a TCA.

(2) Pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute la alineatul (1), Uniunea susține următoarele activități de proiect:

- (a) sprijin pentru consolidarea capacităților punctelor de contact naționale pentru TCA;
- (b) stabilirea unei liste de experți pentru a consolida capacitatea experților locali și regionali în domeniul TCA de a oferi consiliere și formare cu privire la punerea în aplicare a TCA la nivel local și regional (formarea formatorilor);
- (c) sprijin pentru o bază de date de corelare a nevoilor și resurselor.

În anexă figurează o descriere detaliată a activităților de proiect menționate în prezentul alineat.

Articolul 2

(1) Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înalțul Reprezentant”) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a activităților de proiect menționate la articolul 1 alineatul (2) este asigurată de Secretariatul TCA.

(3) Secretariatul TCA își îndeplinește sarcinile sub responsabilitatea Înalțului Reprezentant. În acest scop, Înalțul Reprezentant încheie acordurile necesare cu Secretariatul TCA.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a activităților de proiect menționate la articolul 1 alineatul (2) este de 1 370 000 EUR.

(2) Cheltuielile finanțate din valoarea de referință financiară prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corespunzătoare a cheltuielilor finanțate din valoarea de referință financiară prevăzută la alineatul (1). În acest scop, aceasta încheie acordul necesar cu Secretariatul TCA. Acordul prevede că Secretariatul TCA urmează să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii, într-un mod corespunzător în raport cu valoarea acesteia.

(4) Comisia depune eforturi în vederea încheierii acordului menționat la alineatul (3) cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Aceasta informează Consiliul cu privire la eventuale dificultăți întâmpinate și la data încheierii acordului.

Articolul 4

(1) Înalțul Reprezentant raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii pe baza rapoartelor periodice pregătite de Secretariatul TCA. Rapoartele stau la baza evaluării efectuate de Consiliu.

(2) Comisia furnizează informații cu privire la aspectele financiare ale punerii în aplicare a activităților de proiect menționate la articolul 1 alineatul (2).

Articolul 5

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Expiră la 24 de luni de la data încheierii acordului menționat la articolul 3 alineatul (3) sau la șase luni de la data adoptării deciziei, dacă acordul menționat nu se încheie în perioada respectivă.

Adoptată la Bruxelles, 16 aprilie 2021.

Pentru Consiliu
Președintele
A. P. ZACARIAS

ANEXĂ

DOCUMENT DE PROIECT

1. PROIECTE**1.1. Proiectul 1: sprijin pentru consolidarea capacităților punctelor de contact naționale pentru TCA****1.1.1. Obiectivul global al proiectului**

Consolidarea capacității punctelor de contact naționale ale statelor părți, inclusiv sporirea cunoștințelor acestora cu privire la obligațiile TCA și sensibilizarea acestora cu privire la evoluțiile procesului privind TCA.

1.1.2. Context

La recomandarea Grupului de lucru pentru transparență și raportare, cea de a 3-a Conferință a statelor părți a mandatat Secretariatul TCA să „pregătească un document de orientare pentru punctele de contact naționale, care să descrie rolul și sarcinile posibile pentru funcția respectivă, inclusiv sarcina de a se asigura că raportarea obligatorie privind TCA este pregătită și transmisă în timp util și în mod complet”. În plus, Secretariatul TCA a identificat necesitatea de a se asigura că punctele de contact naționale participă în mod constructiv la reuniunile privind TCA – inclusiv la reuniunile grupurilor de pregătire și ale grupurilor de lucru.

1.1.3. Activități și rezultate

Acest proiect ar implica următoarele activități/rezultate:

- (a) pregătirea unui document de orientare pentru punctele de contact naționale, care să descrie rolul și sarcinile posibile pentru funcția respectivă;
- (b) crearea unei pagini web/unui portal dedicat în mod specific punctelor de contact naționale, cu linkuri către informațiile relevante pentru acestea;
- (c) organizarea a trei sesiuni de informare cu o durată cuprinsă între jumătate de zi și o zi înainte de fiecare reuniune privind TCA dedicată punctelor de contact naționale, în cadrul cărora li se vor furniza informații și informații actualizate cu privire la următoarea reuniune și li se va oferi posibilitatea de a adresa întrebări și de a clarifica informații, precum și
- (d) instituirea unui mecanism care să stabilească contacte periodice și sistematice cu punctele de contact naționale, pe bază individuală, pentru a sprijini implicarea acestora cu privire la TCA.

1.1.4. Rezultatele preconizate ale proiectului

- (a) Sporirea cunoștințelor cu privire la obligațiile TCA (inclusiv raportarea) ale punctelor de contact naționale pentru TCA.
- (b) Sporirea sensibilizării cu privire la procesul TCA.
- (c) Difuzarea pe scară largă a materialelor informative privind TCA către punctele de contact naționale și mai departe.

1.1.5. Beneficiari

Punctele de contact naționale ale statelor părți.

1.2. Proiectul 2: lista de experți (formarea formatorilor)**1.2.1. Obiectivul global al proiectului**

Consolidarea capacității experților locali și regionali în domeniul TCA de a oferi consiliere și formare cu privire la punerea în aplicare a TCA la nivel local și regional, cu scopul de a reduce dependența de consultanții și organizațiile internaționale, de a îmbunătăți calitatea formării și a asistenței pentru punerea în aplicare și de a contribui la o mai bună adaptare a eforturilor de consolidare a capacităților.

1.2.2. Context

În timp ce unele proiecte ale Fondului voluntar de asistență (VTF) au fost puse în aplicare cu sprijinul organizațiilor locale și al consultanților naționali sau regionali, majoritatea proiectelor VTF care au fost puse în aplicare de la instituirea VTF în cadrul celei de a 2-a Conferințe a statelor părți au implicat/angajat experți *internaționali* și/sau un partener de implementare a proiectelor care este o organizație *internațională* (cum ar fi o entitate a ONU) sau un ONG *internațional*. Recurgerea în continuare la expertiza internațională nu este eficientă sau durabilă din următoarele motive:

- 1) Deplasările internaționale necesare pentru ca experții internaționali să participe și să faciliteze atelierile de formare, precum și onorariile zilnice sau onorariile solicitate de experții internaționali sunt costisitoare (în raport cu costurile asociate angajării unui expert local sau regional); și
- 2) Recurgerea în continuare la experți internaționali nu consolidează capacitatea și expertiza consultanților locali și regionali, care ar putea oferi o formare susținută și personalizată și asistență pentru punerea în aplicare pe termen lung.

În plus, din experiența VTF reiese în mod clar că unii consultanți și unele organizații ar avea nevoie de sprijin pentru dezvoltare pentru a-și îndeplini pe deplin rolurile în cadrul proiectelor de punere în aplicare a TCA. Secretariatul TCA ar dori să abordeze problemele legate de dependența de consultanții și organizațiile internaționale și calitatea unora dintre activitățile de formare și asistență oferite prin intermediul unui proiect care urmărește consolidarea capacității consultanților locali și regionali de a oferi formare și asistență pentru punerea în aplicare.

1.2.3. Activități și rezultate

Acest proiect ar implica următoarele activități/rezultate:

- (a) conceperea unui atelier de formare a formatorilor care să consolideze capacitatea consultanților locali și regionali de a oferi formare și asistență pentru punerea în aplicare de calitate;
- (b) pregătirea materialelor de formare pentru a facilita atelierile de formare a formatorilor;
- (c) desfășurarea de activități de informare a consultanților din regiunile vizate pentru a participa la atelierile personalizate de formare a formatorilor; precum și
- (d) organizarea a șase ateliere de formare a formatorilor în diferite regiuni.

1.2.4. Rezultatele preconizate ale proiectului

- (a) Creșterea numărului de consultanți locali și regionali care sunt „experți” în domeniul TCA, recunoscuți de Secretariatul TCA, care pot oferi formare și asistență pentru punerea în aplicare de calitate la nivel local și regional;
- (b) Crearea unei liste publice de consultanți care sunt recunoscuți de Secretariatul TCA ca fiind capabili să ofere formare și asistență pentru punerea în aplicare de calitate în domeniul TCA (lista de experți). O astfel de listă ar putea, de exemplu, să fie transmisă potențialilor beneficiari ai VTF care caută consultanți sau parteneri de implementare a proiectelor.

1.2.5. Beneficiari

- Consultanți locali și regionali.
- Donatori și beneficiari ai VTF.

1.3. Proiectul 3: sprijin pentru o bază de date de corelare a nevoilor și a resurselor

1.3.1. Obiectivul global al proiectului

Dezvoltarea unui mecanism pentru corelarea ofertelor și a cererilor de asistență pentru punerea în aplicare a tratatului, pentru a reduce duplicarea și suprapunerea proiectelor de asistență privind TCA și pentru a crește numărul de state care beneficiază de asistență specifică.

1.3.2. Context

În temeiul articolului 18 alineatul (3) litera (c) din TCA, Secretariatul TCA este însărcinat să „sprijine prezentarea de oferte și cereri de asistență pentru implementarea Tratatului”. Deși statele părți sunt încurajate să solicite asistență, acolo unde este necesar, și să ofere asistență, la cerere, nu există niciun mecanism formal pentru solicitarea sau oferirea de asistență în temeiul TCA. În plus, modelele actuale de raportare nu includ un mecanism de solicitare sau de oferire de asistență (ca

modelele din alte procese – cum ar fi Programul de acțiune al ONU privind armele de calibru mic și armamentul ușor). Secretariatul TCA ar dori să exploreze opțiunile pentru dezvoltarea unei baze de date sau a unui alt mecanism de corelare a nevoilor și a resurselor pentru punerea în aplicare a TCA în vederea îndeplinirii obligației care îi revine în temeiul tratatului și pentru a consolida cooperarea și asistența internaționale.

1.3.3. Activități și rezultate

Acest proiect ar implica următoarele activități/rezultate:

- (a) explorarea opțiunilor pentru instituirea unui mecanism de corelare a nevoilor și a resurselor, inclusiv printr-o analiză comparativă a mecanismelor existente în cadrul altor foruri, precum și prin consultări atât cu beneficiarii, cât și cu donatorii;
- (b) conceperea și instituirea unui mecanism de corelare a nevoilor și a resurselor, inclusiv o bază de date electronică a cererilor și a ofertelor de asistență, precum și dezvoltarea unui instrument online pentru solicitarea de asistență; și
- (c) lansarea, publicarea și actualizarea mecanismului de corelare a nevoilor și a resurselor.

1.3.4. Rezultatele preconizate ale proiectului

Informații îmbunătățite privind nevoile de asistență ale statelor părți, precum și resursele disponibile pentru a răspunde acestor nevoi.

Mecanismul dezvoltat se va alinia îndeaproape cu Fondul voluntar de asistență (administrat de Secretariatul TCA) pentru a asigura complementaritatea între mecanismele de asistență.

1.3.5. Beneficiari

- Statele părți și statele semnatare care solicită asistență pentru punerea în aplicare a TCA.
- Statele donatoare care caută proiecte de punere în aplicare a TCA pe care să le sprijine.

2. CONSIDERENTE

2.1. Asigurarea complementarității cu activitățile curente de informare cu privire la TCA

Secretariatul TCA este familiarizat cu alte fonduri implicate în finanțarea proiectelor legate de punerea în aplicare a TCA, cum ar fi Instrumentul fiduciar al ONU de sprijinire a cooperării referitoare la Regulamentul privind armele (UNSCAR) și, bineînțeles, proiectul UE de informare cu privire la TCA. Secretariatul TCA a colaborat îndeaproape cu managerii/responsabilii cu punerea în aplicare a ambelor acțiuni, inclusiv cu Oficiul Federal german pentru Economie și Controlul Exporturilor (BAFA) și cu Expertise France, în efortul de a evita dublarea finanțării. Acest lucru a presupus schimbul de informații în mod regulat – și confidențial – cu privire la cererile primite și proiectele aprobate de diferitele fonduri.

În contextul sprijinului acordat de UE Secretariatului TCA, acesta ar urma să dezvolte/să valorifice relația dezvoltată cu BAFA și cu Expertise France pentru a asigura complementaritatea dintre proiectul finanțat de UE al Secretariatului TCA și lucrările în curs ale proiectului UE de informare cu privire la TCA. De exemplu, Secretariatul TCA ar implica membri ai rezervei de experți a UE să participe la un atelier de experți pentru a valida materialele de formare elaborate pentru componenta de formare a formatorilor a proiectului 2 [lista de experți (formarea formatorilor)] și pentru a împărtăși experiențele acestora și învățămintele desprinse.

În plus, Secretariatul TCA va solicita contribuții din partea partenerilor de implementare a proiectelor UE de informare cu privire la TCA în ceea ce privește identificarea reprezentanților statelor și a altor persoane care urmează să fie selectate pentru a participa la programul de formare a formatorilor al Secretariatului TCA. Secretariatul TCA ar putea, de asemenea, să colaboreze cu partenerii de implementare ai proiectului UE de informare cu privire la TCA și cu experții pentru a identifica nevoile de asistență ale statelor vizate care au fost identificate ca parte a exercițiului foii de parcurs a UE și a altor activități de informare ale UE. Astfel de informații ar putea fi utilizate pentru a completa baza de date de corelare a nevoilor și a resurselor avută în vedere în cadrul proiectului 3 (sprijin pentru o bază de date de corelare a nevoilor și a resurselor).

Pe scurt, Secretariatul TCA consideră că există numeroase oportunități pentru un dialog/un parteneriat continuu cu proiectul UE de informare cu privire la TCA pentru a se asigura complementaritatea între cele două proiecte, în condițiile în care acestea urmăresc obiectivul comun de punere în aplicare eficace a TCA.

2.2. Impactul și implicațiile pandemiei de COVID-19

Pandemia de COVID-19 afectează majoritatea țărilor din întreaga lume, chiar dacă într-o măsură diferită. Este probabil ca restricțiile privind circulația, dimensiunea reuniunilor și călătoriile pe care multe țări le-au instituit ca răspuns la pandemie să aibă un impact asupra punerii în aplicare a proiectelor TCA în lunile următoare, posibil chiar în anii următori.

Având în vedere, de asemenea, că durata epidemiei de COVID-19 și impactul acesteia sunt neclare și nu pot fi prevăzute în acest stadiu, va fi dificil să se cunoască cu certitudine care sunt implicațiile pentru activitățile din cadrul proiectului care implică deplasări internaționale și/sau reuniuni față în față, precum și termenele.

Secretariatul TCA va lua în considerare aceste circumstanțe în planificarea proiectelor în următoarele moduri:

În primul rând, Secretariatul TCA a pregătit un proiect de calendar pentru punerea în aplicare a celor trei proiecte prezentate în propunere, care asigură faptul că o mare parte a pregătirii documentare, a planificării, a informării, a cercetării și a redactării necesare pentru fiecare dintre proiecte se desfășoară în primele 15 luni ale proiectului (aprilie 2021-iunie 2022). Activitățile care necesită o interacțiune față în față – și anume atelierele de formare a formatorilor prevăzute în cadrul proiectului 2 [lista de experți (formarea formatorilor)] – ar urma să aibă loc în al doilea an al proiectului (iulie-noiembrie 2022). Desigur, în cazul în care pandemia de COVID-19 continuă să afecteze capacitatea de a călători și de a desfășura ateliere față în față în octombrie 2022, ar putea fi luată în considerare o prelungire a termenului sau un alt plan de urgență.

În al doilea rând, Secretariatul TCA dispune de planuri de urgență în ceea ce privește anumite activități din cadrul proiectelor care au în vedere interacțiunea față în față sau în persoană. De exemplu, proiectul 1 (sprijin pentru consolidarea capacităților punctelor de contact naționale pentru TCA) are în vedere organizarea unei sesiuni de informare cu o durată cuprinsă între jumătate de zi și o zi înainte de fiecare reuniune privind TCA (începând cu ciclul celei de a 8-a Conferințe a statelor părți) dedicată punctelor de contact naționale, în cadrul căreia li se vor furniza informații și actualizări cu privire la reuniunea viitoare și li se va oferi posibilitatea de a adresa întrebări și de a clarifica informații. Deși se speră că aceste sesiuni de informare pot și vor avea loc în persoană înaintea fiecărei reuniuni privind TCA (la fel și reuniunea propriu-zisă), dacă acest lucru nu este posibil din cauza constrângerilor legate de pandemia de COVID-19, astfel de informări ar putea fi organizate virtual, pe regiuni (dacă este necesar) pentru a ține cont de fuzurile orare și de factorii lingvistici.
